

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5.00 зок.
Чвертьрічно 15.00 „
Піврічно 27.50 „
Річно 50.00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7.50 зок., Німеччині 7.50 зок.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7.50 зок., Австрії 7.50 зок.,
Зміна адреси 1 зок.

Телеф. Редакції 23-41.
Друкарні 29-26.

В СПРАВІ ОГЛОШЕННЯ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

11

Число Українського і Білоруського Виборчого Бльоку

11

Чи Ви сповнили свій обов'язок і забезпечили свої будинки в 1/3 частині в

Г-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Ще ні? Зробіть це негайно, бо 31. жовтня ц. р. кінчиться речинище виповіджень у ПЗВУ на 1931 р.

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий“

у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Конто Почтової Шкади ч. 143.467).

як Центральна Каса українських кооперативів приймає вклади ошадності, забезпечує їх у твердій валюті та поміщує у наших кооперативах, щоб піднести господарський розвій українського народу.

ФУТРА

комплектні на замовлення мужескі в ціні від зок. 350- жіночі плащі з доплатою в ціні від зок. 200- поручки

Промислово-Торговельна Спілка з о. в. „ХРОМ“, у Львові, вул. Руська ч. 20. ТЕЛЕФОН 71-83.

3-IV

Чим є Український Католицький Союз?

Львів, 29. жовтня 1930.

Відомі події останніх місяців, що розсіяли стільки лиха й гори на нашій землі, що спричинили поважні втрати в нашому культурно-освітньому, господарському та кооперативному русі, довели всеякі такі серед нас до одного дуже відрадного явища, а саме до стихійної простої консолідації всіх активних національних сил. Конкретно, внутрішньо і ззовні ця консолідація уявлялася утворенням єдиного Українського Національного Виборчого Бльоку. Але унаслідок цього вона ще й при іпрішій нагоді, а саме у зв'язку зі згаданими подіями в краю. Зблизьковані для виборів націоналістичної партії опублікувати спільну еманідацію в справі названих подій і тим започаткували єдину акцію боротьби з націоналістичним лихом. Отже це другий невичайно виразний та високоцінний факт у нашому житті. Це факт, який доводить, що в важких і переломних хвилях нашого національного життя всі українці, що стоять на націоналістичній платформі, можуть найти спільну мову, можуть уніфікувати свою тактику, можуть підпорядкувати теоретичні та програмові різниці а навіть суперечності вищим поглядом партійним, але зате загальнонаціональним кимогам.

В часах, коли мавро заглади повисло над українським національним доріжком, коли всякими засобами примується до того, щоб не стало навіть сліду не тільки в таких наших надбаннях як читальні „Просвіти“, „Соколи“ і „Луги“ (роз'яснення і т. д. самороз'яснення цих установ), але й в наших кооперативах (голоси краківського „Часу“ і львівського „Слова Польського“ про неспроможність толерування національної кооперації) — відповідальні чинники поважно пригадують над засобами оборони національного добра на майбутнє, при чім ні на хвилину не забувають на зберігання єдиного національного фронту в тій самооборонній акції, диктованій самим інстинктом самозбереження.

Та ця картина не була б цілою, колиб не доповнили її іншими даними. Спрямовані головні удари проти всяких організованих форм нашого громадсько-суспільного життя відомі чинники намагаються натомість творити на нашій землі всілякі регіональні „польсько-руські“ установи різних форм і видів від культурних („Рідна Хата“ на Волині) починаючи і до господарських та кооперативних кінчаючи. Не полишають поза межами свого зору і наших церковних справ. Пригадаймо собі цілу історію боротьби за права української мови в церковній сфері з владою, пригадаймо старе, але все актуальне справу вербування душ до латинського обряду всупереч постановам конкордату, відновимо в пам'яті недавні виступи польської преси проти нашої церковної брахії за пастирський лист. Не забудемо на згадку ще в пам'яті всіх сконцентровану атаку польської санітарної преси проти особи нашого Митрополита, та невдоволення нимого краківського „Часу“ взяти в курателю престолу Митрополита добра. А далі пригадаймо собі, що недавно відбувся у Львові римо-католицький синод, на якому, як це писала польська преса, розглядалось „переломним справу будови нових костелів по селах“ і творення нових латинських

парохій у нашому краю. Коли висуємо собі цілі і завдання цих нових костелів, то зрозуміємо, що й перед нашою греко-католицькою церквою та її будуччиною невеселі перспективи, не зважаючи на конкордат та його примиси, що нормують взаїмовідносини між обома об'єднаннями.

Але на тому не кінець. Це тільки одна сторінка медалі. Та є ще й друга. Зі сходу йде до нас розклад усього нашого життя, самих його основ, особливо ж усіх моральних і релігійних цінностей народу. Там вся віра і церква опинились поза законом, підпали страшенним, нечуваним моральним тортурам та переслідуванням. Подих тамонішніх відносин відчуваться і тут.

Тому не дивно, що як на інших діяннях нашого життя проглядається консолідаційні змагання, так і на церковному полі найвідповідальніші чинники цілком природно мусіли пригадуватись над засобами оборони моральних цінностей прадіної віри та церкви. І в тій цілі бажають довести перш за все до організованої консолідації своїх вірних біля церкви і віри.

Ось так лише ми собі пояснюємо ініціативу Високопреосвященного Митрополита Андрея Шептицького до творення Українського Католицького Союзу (гасло: „Діло“ з 26. жовтня ч. 239. Заклик з програмовими точками Кат. Союзу), що матиме за завдання: оборону греко-католицької віри і християнської моралі, християнської родини, християнського виховання молоді, християнської

справедливості в суспільному житті і всестороннього добра, тобто всіх духових цінностей українського народу в християнському розумінні.

З оголошеної програмової декларації виходить, що Український Католицький Союз це є ідентичний з політичною партією. Про це виразно каже шоста точка програми, в якій читаємо: „У всіх справах активної політики, в яких не порушена католицька віра і мораль та вище подані суспільні і національні основи — лишемо членам нашого Союзу цілковиту свободу.“ Це значить, що члени Католицького Союзу не тільки можуть, але й мусять бути членами політичних партій, якщо хочуть брати участь у політичному житті, бо Католицький Союз активною політикою не займається. Самозрозуміло, що члени цього Союзу можуть бути членами таких політичних партій, що притримуються в своїй діяльності християнської моралі та що боронять інтересів і прав греко-католицької церкви.

Отже Український Католицький Союз не є партійно-політичною організацією. Є це організація вірних греко-католицької церкви, що по християнськи має підходити до всіх проявів громадського життя та стояти в обороні всіх духових цінностей українського народу. Тільки так можемо розуміти завдання цієї нової організації. І тільки на тлі змальованих вище відносин та обставин стане нам зрозумілим факт заініціювання цього роду організації саме тепер. Є це ще один етап на полі консолідації національних сил для докладно означених високіх цілей.

Повні окружні листи

кандидатів Українського Виборчого Бльоку ч. 11.

Виборча округа ч. 26 — Люблин, Холм і Любартів.

Сойм.

- 1) Гуль Василь, господар в Депутичах Руських, Холмський повіт.
- 2) Новосад Григор, господар в с. Покровка, Холмського повіту.
- 3) Плес Михайло, господар в с. Ухалька, Грубешівського повіту.
- 4) Тровинський Михайло, господар, коль. Рогізно, Любартівського повіту.
- 5) Филипчук Василь, господар, с. Сичин, Холмський повіт.

Виборча округа ч. 27 — Замосте, Білгород, і Томашів.

- 1) Галушницький Михайло, см. гімн. проф., Львів (УНДО).
- 2) Рочник Олександр, б. суддя, Замосте, вул. Люблінська 132/15 (УНДО).
- 3) Гуль Василь, господар, Депутиче Руське, Холмський повіт.
- 4) Бодак Михайло, господар, Волиця Снятицька, Томашівського повіту.
- 5) Коман Григор, дорожник, Грубешів, вул. Сташівка 7.
- 6) Карпюк Степан, господар, Тарноград, Білгородського повіту.
- 7) Кохан Володимир, господар, Тудорковичі, Сокальський повіт (УНДО).

- 8) Радостовець Йосиф, б. урядовець, Замосте, вул. Нарутовича ч. 2 (УНДО).
- 9) Солдачук Іван, господар, с. Лазиска, Замостський повіт (УНДО).

Виборча округа ч. 28 — Красностав, Грубешів і Янів.

- 1) Коман Григор, дорожник, Грубешів, вул. Сташівка 7.
- 2) Антошук Павло, господар, с. Бородиня, Грубешівський повіт.
- 3) Кохан Володимир, господар, Тудорковичі, Сокальський повіт (УНДО).
- 4) Михайлюк Михайло, господар, с. Бродок, Грубешівського повіту.

Спис кандидатів до сенату в окрузі люблінського воєводства.

- 1) Галушницький Михайло, см. гімн. проф., Львів (УНДО).
- 2) Рочник Олександр, б. суддя, Замосте, вул. Люблінська 132/15 (УНДО).
- 3) Новосад Григор, господар, с. Покровка, Холмський повіт.
- 4) Др Горбачевський Антін, адвокат в Чорткові (УНДО).
- 5) Рудь Захарій, господар, Замосте, вул. Львівська.
- 6) Солдачук Іван, господар, с. Лазиска, Замостський повіт.

Шлюб царя Бориса з принцесою Джіованною.

Метушня кореспондентів. — Асиз. — Чим буде цар Борис? — Вплив Італії. — Організація „За Схід“.

(Від нашого римського кореспондента).

Зрештою, мені стало соромно: всі мої товариші-кореспонденти часописів усіх країн світу бігають, заспалявшись, до Риму, вітаються тодішніми при телефоні, збираючи найдрібніші поштові листи, надіславши суперечливі чутки про отой король шлюб у Савойській династії. — а я — нічого! Ані бігаю, ані вітаюся, ані не беру листа, не трапляюся на чай, не частую всіх „інформованих“ (тобто байдушних) виглядів і тільки в якусь відповідь (як мені здається) хвилюю, намагаюся вести розмову надалеко — веселий настрій найбільшого європейського Оходу. Але тоді „воли“ роблять байдушний вигляд і використовують порочний (як їм здається) відповідний момент, щоб повернутися до певної теми:

— А правда, що нове подружжя навіть не почуватиме в Асизі? Правда, що вони зараз же підуть весільною церемонією, перебираючись, щоб влізати мстально до Болгарії, як звичайні, що не одружені, заручені? Правда, що їхні діти всі будуть католики? Правда, що перший син має бути обов'язково православний? Правда, що цар Борис намагатиметься змінити конституцію на користь католицизму? Правда, що цей шлюб означатиме новий великий крок поширення італійських впливів на Балканах? Правда, що і т. д. і т. д. і т. д.?

Один мій американський приятель намагався, щоб італійський уряд дозволив йому перевести безпосередньо телефонічне сполучення між його помешканням у Римі і Асизом, другий, англієць, хотів взяти апарат на телеграфі, щоб в його татину роботу, ніхто йому не перешкодив, інші скромніші вираховували скільки будуть коштувати автомобілі для постійних поїздок між Асизом і Перуджією, близьким містом з чистими засобами отримання зі світом.

Бо Асиз — це маленьке середньовічне місто, положене на горі і славе своїми церквами св. Франциска та св. Кларі в чудових фресках Джотто, Лоренцетті і інших, які викликають захоплення всіх знавців артистичної краси і постійні паломництва православних католиків і не менше православних естетів.

Але для царських шлюбів Асиз видавався мало пристосований. В місті, де св. Франциск прославляв свій шлюб з бідністю, і де Джотто залишив із того шлюб з бідністю чарівний образ на дивчесті стелі над головним вівтарем, — це-

ремонія царського шлюбів могла би бути вісока несподіваним порівнянням.

А от вибір упав власне на Асиз. Не заганяючись в причини того вибору. Їх наводять стільки, що можна думати, що ніхто з них не є досить правдивим. А проте, треба спититися на одній — порядку релігійно-місійного. Черні ордепа св. Франциска, наслідуючи приклад свого головного навчителя, відзначаються великою місією діяльністю, озброюються з бідністю, не бояться жалких труднощів цього матеріального світу та несуть слово любові до всього живого у найпачішій миті світу. Аж ось св. Франциск проповідував слово любові навіть пташкам, які збиралися бараними квітами навкруги його старенької постаті. І наляканий запліс скомандував мисливців. Чи не мали б вони нести тепер слово проповіді у ті Балкани, де ще досі католицька релігія могла би обирати пишні врожай?

Не треба забувати, що мави теперішнього болгарського царя була католицька, і що сам цар Борис був перше ніхристський на католика, але з волі короля Фердинанда, свого батька, мусів потім стати православним, щоб не втратити престолу. Кажуть, що смерть болгарської королеви була прискорена цим переходом сина на православ'я, а відносини між царем Фердинандом і Римом були безнадійно пошкоджені. Та чи дійсно безнадійно?

В останні дні все настирливіше говорять про приїзд експерта Фердинанда на весілля сина, і як зазначають, його присутність на католицькій церемонії шлюбів мала би означати прояснення шмар на Ватиканському обрії.

В усьому разі ми мусимо відзначити, що об'єднання Болгарії з Італією і теперішні спори між ними і їх двох династій є логічним наслідком теперішньої європейської політики взагалі і італійської політики зокрема. Італія в своїй боротьбі проти Югославії природно мусила змагатися до того, щоб опертися на її віковий ворог Болгарію. Болгарія так само природно мусила шукати в силі латинських держав найбільше ту, що з табою переможців захотіла прийти на поміч переможцям.

Болгарія вже віддавна була тими дверима, через які Італія намагалася поширити свої впливи на хід балканських подій. З різних засобів:

Вечера йде весело. Данило Ейсет (член Французької Академії) має непоганий гумор, а ще краший апетит. Після вечері — швидкий поворот на дзвіницю. Член Академії курить люльку, а Якимцьо засів за якісь великі рахунки і журиться ними. Кусає нігті, кидається нервово на кріслі, рахує на пальцях, аж нарешті встає з окомом переможиці:

— Браво! я найшов!
— Що таке?
— Підставу нашого бюджету. І кажу тобі, що це не дрібна справа. Подумай! 60 франків місячно на двоє!

— Яко 60? я гадав, що ти дістаєш у маркиза 100.

— Но так, але 40 мущу з них вислати щомісяця мамі на відбудову огнища... Отже лишається 60... 15 франків — кімната; це, розумієш, недорого, але треба самому спритувати.

— Я також можу це робити.

— Ні, ні. Членові Академії не лицює така робота... Вертаймо до бюджету... 15 франків кімната, 5 франків нутя — всього 5, бо я сам піду за ним щомісяця просто до фабрики... лишається 40 франків. І жа тебе рахую 30 франків. Ти можеш харчуватися в тій молочарні, де ми були нині; платиш 15 су*) без десерту; сам бачиш, що не є там дуже зле. 5 су лишається тобі на обід. Вистарчить?

— Певно!

— Маємо ще 10 франків, 7 франків — пральня... Біда, що не маю часу, бо я сам ходив би прати на ріку. Лишається 30 су на мої обідні... тут не забувай, що я їм добру вечеру у маркиза і не потрібую вже такого достаточного обіду як ти. Останніх 30 су лишаються ці дрібні видатки, такі як тютюн, марки і інші переддані дрібниці. Все разом 60 франків. Но, якже? недобре обрковано?

Якимцьо захоплений починає ходити по кімнаті. Відтак несподівано стає і каже з клопітливою міною:

— Ні! наш бюджет треба перерахувати наново... Я забув про один річ

— Що таке?

— Дізнайся!

*) 1 су = 5 сотиків

що служили для цієї мети особливо варто зазначити могутню організацію „За Схід“, що перекладає — і переводить — одночасно політику Італійського фашистського уряду і католицького Ватикану. Для нас, українців, що через Наддніпрянщину нахилилися в сфері діянь Італійського уряду, а через Наддніпрянщину в сфері впливів Ватиканської політики, досить цікаво подивитися на це „культуральне“ співробітництво.

Організація „За Схід“ виникла кілька років тому з ініціативи Італійського євангелічного патріота дон Гальоні і відразу поставила своєю метою поширення серед народів Оходу Європи, і головним на Балканах, Італійської культури і її невіддільними чинниками — католицтвом і культот Риму.

Ініціатива дон Гальоні знайшла гарячу підтримку в офіційних Італійських і ватиканських колах і перші необхідні засоби. Але діяльність дон Гальоні і його успіхи в дуже скорому часі стали настільки широкими, що для розвитку його акції, яка виявлялася в відкритті шкіл, шкіл, бібліотек, бурс для учнів і т. д. потрібні були також відповілі засоби.

Тоді Мусоліні подав ідею святкування „Хліба“; всі кошти, які могли би бути зібрані на цьому „Святі Хліба“ — що полягало на продажі маленьких хлібчиків по вулицях, поїздах, крамниці та в відносі давніх хліборобських культів, мали протитом трьох років іти на користь організації „За Схід“. У 1927 р. відзначено перше „свято Хліба“ на користь тої організації, в 1929 році — останнє. Не маю під рукою точної цифри, яку придбала ця організація в тогорічного свята, знаю лише, що вона не менша від трьох мільйонів лір. Попереднє свято принесло 446.782 ліри.

Всі фашистські організації взяли найбільшу участь у продажі хлібців та збиранні коштів. І 9. жовтня минулого року дон Гальоні дав точне справоздання Мусоліні про наслідки його діяльності на Балканах. Виявилось, що дон Гальоні часу не тратить, і 15. вересня м. р. в Софії відкрито вже власну палату „асоціації“ з бурсою студентів, школами класичних наук, бібліотекою, що відразу заняла одно з перших

— А свічка? Як ти будеш вечорами працювати без світла? Це необхідний видаток і то щонайменше п'ять франків місячно... Зайди взяти ще п'ять франків? Гроші на домашнє огніще — святі і не вільно їх рухати... Ага! найшов! Приходить березень, а за ним весна, тепло та сонце.

— Як кажеш?

— Кажу, що коли на дворі тепло, то вугілля не треба, отже 5 франків, призначених на паливо, переносимо на світло і проблема розв'язана... Я, бігме, уроджений на міністра фінансів. Но, що скажеш на це? Тепер уже бюджет стоїть як мур і ми не пропустили в ньому нічого... Лишається ще справа черевиків і абрання, але я вже знаю, що зроблю... Від год. 8. веч. я щодня вільний і пошукаю собі місця книгобуди в якійсь меншій крамниці. Нема сумніву, що мій приятель Перот, найде мені легко таке зайняття.

— Чи справді, Якимцьо, ти так близько живеш з Перотом?.. Часто заходиш до нього?

— Так, дуже часто. Вечорами там збираються на музику.

— Ось-які! Перо музикальний.

— Ні, він ні, але його донька.

— Його донька? Він має доньку? Гарну?

— Ти хочеш знати відразу, мій коханий, за багато... Про це вже іншим разом. Тепер пізно і пора лягати.

Якимцьо хоче скрити своє абентеження після таких запитів і починає стелити ліжко із добайністю старої панни. Ліжко залізне, на одну особу, точнісінько таке, на якому ми спали в Ліоні, на Ліхтарній.

— Чи ти пригадуєш собі, Якимцьо, наше ліжко з Ліхтарної, коли ми читали на ньому крадькома романи, а тато кричав до нас зі свого ліжка: „Гасіть, бо встану до вас!“

Якимцьо пригадує собі не тільки це, але і багато дечого більше... Спомин іде за споминим, аж чуємо, як бе північ на годиннику дзвіниці. Ми ще не спимо.

— Досить цього!.. добраніч! — каже Якимцьо рішуче.

(Продовження буде)

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 29. ЖОВТНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ.

41)

МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

Я пробував робити деякі застереження, але Якимцьо має готову відповідь на все. Зрештою, мущу признатися, я борюся слабо. Порня мого брата переходить і на мене. Поетичний пал відкриває передімною широкі перспективи і вже відчувую як по моїй шкірі переходить дрож натхнення... Та є один пункт щодо якого не можу ніяк погодитися з Якимцьом. Він хоче, щоб я в 35 році життя став „безсмертним“ членом Французької Академії. Я відмовляюся всіми силами. Чхаю на Академію — перестарілу єгипетську піраміду!

— Тим більше ти повинен увійти туди — доказує Якимцьо. — Ти зможеш вліти в цей старечий організм трохи свіжої крові... Но, а мама! Яка би вона була щаслива!

Що на це відповісти? Аргумент з мамою є непереможний. Треба згодитися на зелений фрак. Нехай буде Академія! Але як мої товариші-академіки будуть занадто нудні, то зроблю так само як Меріме: не буду ніколи ходити на їхні засідання.

Підчас цієї дискусії прийшла ніч; дзвони із Сен-Жермен почали радісно дзвеніти, немов би на свято вступу Данила Ейсета до Французької Академії.

— Ходім вечерити! — сказав Якимцьо-мама і гарний, що може вліти на вулицю з членом Академії, веде мене до своєї молочарні.

Є це ресторанчик для бідаків, що має в другій кімнаті один стіл для „постійників“. Ми їмо в першій кімнаті між гістьми з дуже витвертими руками і анголодіяними, які відлазують мовчки тарілки.

— Це майже всі робітники пера — каже мені тихим Якимцьо.

— Не можу стриматися від меланхолічних думок на цю тему, але не хочу їх повторити голосно, щоб не замовилити запаху Якимця.

авсь на Балканах, і з великою сестрою для конференції та конференції. — найкращою, яка є в Софії, і тому призначено на посередження в собі всіх важливих інтелектуальних впливів болгарської столиці. Цього року, на який місяць до проголошення заручин пари Бориса з принцесою Дадонанною, цілий поїзд учнів поїхав піля асоціації „Про Схід“ підбух поторож по північ Італії, знайомлюючись з найбільшими пам'ятками давнього світу. І — між іншим — побував в папській резиденції в тому самому Ассізі, де тепер має відбуватися парове весілля Італійської принцеси з болгарським королем.

Елг. Онанський.

За океаном.

Українська пісня панувала на святі 300-літніх роковин міста Джерзі Сіті.

У нас була вже невеличка згадка про владний виступ українців на святі міста Джерзі Сіті. Нині подаємо ще доповнення до тої згадки, прислане нам з Америки під датою 21. вересня:

Сьогодні розпочалося тут цілотижнєве святкування 300-літніх роковин оснування міста. Серед різних промов та інших полісів мали ми нагоду почути польський хор, який між іншими відспівав польську гуральську пісню: „Червоний пас, за пасем брови“ на арію української „Верховини“ з рефреном української коломийки по кожній стрічці. За якийсь час виступили український хор, а ще пізніше російський хор. І російський хор не співав ані одної російської пісні, а зате почули ми нашу відому пісню: „Стелися барвінку ще низше, присунься, козаче, ще ближше“ і на закінчення „Многая літа“ — відспівані чистою українською мовою, очевидно, за рахунок москалів.

На український рахунок пішов цілий, що правда, дуже адачний виступ п. Андрія Гелі з українським хором української католицької церкви св. Петра і Павла. Успів хор, убраний в чародійний стрій, прикував відразу увагу всіх присутніх. Але й добір пісень, здається, в аранжуванні самого п. Гелі, не лишив нічого до бажання. Чути було з усіх сторін признання: „Чудово“, „Гарно“, „Дуже добре“ і т. д.

В програму увійшла одна англійська пісня: „Song of Friendship“ і 4 українські: „Гей там на горі Січ їде“, „Там на горі, там жінки жнуть“ (солостка в сопрані, п-на Марія Гела, звернула на свій гарний голос спеціальну увагу), „Гей нумо, хлопці, до зброї“ і „Речаники“ з маєстатичним закінченням.

Вітавав на жаль виступ з українськими тап-дями задля недостатчі костюмів. Зрештою це не зменшило ваги української групи, котру задокументували газетарі та радо вітали аранжери свята і різні гості.

Нова палата для єпископа канадійських українців.

У Вінніпегу, Манітоба, в Західній Канаді, побудовано нову палату для єпископа канадійських українців католиків. Дня 18. вересня відбулося врочисте посвячення палати і передача її єпископові Василю Володимирові Ладичі. Обряду посвячення довершив єпископ Ладика в асисті о. Крижановського, настоятеля місійної. Василя в Канаді, о. Бахталовського, ігумена о. Редемптористів з Йоркстону й о. д-ра Ред-

кевича. По посвяченні сказав коротке слово єпископ, а ватак промовив о. д-р Редкевич. Ватак єпископ Ладика запросив усіх на скромну перекуску, де теж були промови єпископа і кількох священників.

Посвячення угодного каменя Матерного Дому СС. Василіянок.

В неділю, 28. вересня, в 4. год. попол. відбулося торжественне посвячення угодного каменя Матерного Дому СС. Василіянок на Факс Чейз, Па., біля Філадельфії. Обряду посвячення довершили: о. капілан Олександр Пик, о. ректор Павло Процько, о. Епіфаній Теодорович, парох з Честер, Па., о. Роман Крупа, парох з Френкфорд, Па., о. Михайло Паздрій, парох з Нортгемптон, Па., о. Андрій Рудакевич, парох з Бетлегем, Па. Проповідь вголосив о. Крупа й один американець сказав коротке слово по англійськи. На це свято прийшло багато українців і українок з Філадельфії, Френкфорда, Честера, Нортгемптона і інших громад. З Честера приїхали двома, а з Нортгемптона трьома окремими босами. Між гостями було багато членів і членкинь „Провісників“. Як це звичайно буває підчас торжества посвячення угодного каменя, учасники співали з дарами під себе на ту гарну будівлю, яка вже небаром буде викінчена. Фундаменти вже викінчені; також залізний скелет доведений вже до верху, до третього поверху. Тепер вже викінчують стіни, які будуть викладені з фронту білим каменем з Індіани. Будова Матерного Дому СС. Василіянок буде протигнута і сильна. Будинок буде представляти гарно, в околиці дуже гарній і здоровій. Там буде поміщений Матерний Дім СС. Василіянок і Новіціят, який безперечно дасть українським громадам немало добрих нових учителів.

Українські вечірні школи в Шикаго.

Українська католицька парохія при церкві св. о. Миколая в Шикаго вдержує три українські вечірні школи. Одну в домі при вулицях Райс і Окаї, другу в Крегін, третю на Сисеро. Вчать у тих школах СС. Василіянки, о. Филеон Тарнавський, о. Михайло Киндія і п. Дмитро Атамасень.

Президент Гувер осуджує більшовизм.

У вівторок, 7. жовтня, зібралися великі маси народу на „Кінгс Мавітінс Беттлфілд“, в містечкові Сант Каролз, відсвяткувати 150-ті роковини великої події, коли там у 1780 році, в часі революційної війни проти Англії, американські патріоти під проводом полковника Джеймса Вайлінгтона побили англійське військо полковника Патріка Фергюсона. Бо ту перемогу вважають зворотною точкою у війні Вашингтона.

На цьому американському святі промовив президент Гувер. Його промова була замітна тим, що він вперше безпощадно осудив більшовизм і заперечував до американського народу, щоб обороняли свої американські установи перед чужинськими впливами.

Президент Гувер говорить:

— Це перший обов'язок тих, хто вірить в американську систему, знати її і цінити, не тому, аби ми боялися впливу чужих систем, але тому, що ми мусимо вдержати нашу в чистоті й силі.

— В американській системі через візну загальну освіту ми вишколюємо бігців, ми ста-

раємось дати їм однаковий зачаток. А наша влада — це тільки роземць рази спрямованості в бігу. Переможе той, хто найбільше совісно вправляв, хто найбільше златний і найсильніший характером.

— Соціалізм, або його повновинний брат, більшовизм, хотів би примусити всіх бігців бігти рівно. Він здержав би найшвидшого до бігу того, що біжить найповільніше. Знову анархія не дає би ані вишколення ані роземця. А деспотизм (самодержав'я) чи влада одної кавси, то вже добирають тих, що біжать як і тих, що осигають перемогу.

— Всі ті інші системи означають знищення сил, що веде до рівної погоди. Вони змагають до знищення нашої конституції і нашої системи, нашого духового спадку по батьках.

Боронять батьківської віри і добра дітей.

(Допис з Патманиці.)

Доля чи не доля хотіла, що мене перепесено як управителя державної народної школи з далекої мадурської закутки львівської кураторії до невеличкої містечковости „Поліської“ кураторії. Цього перепесення я сподівався, тому великоговобуду спротиву туди поїхав. Ще в 1924 р. успішно мене споміні українського населення і тому праця в неукраїнському центрі не була для мене повинною. Правда, що в 1924 р. селішні-поляки в Конюхівці з початку віднеслися до мене досить несприятливо, та казали, що „де хмари русіна“, — але постанова громади на могому новому пості в Римахеві мені замінювала. Тут справді громадяни дбають про школу. У цілій Польші інші остали господарські сліди по інших. Гарні шкільні будинки, гарне вивчання школи і для кожного учителя даремне просторе мешкання. На доказ збайливості про школу хай свідчить факт, що на маленьку громаду, в якій я працюю, де є всього 3 учительські сили, ухвалюється річне шкільний бюджет у сумі 3.000 зол., отже майже вдесятеро більше, як у нас. А населення зовсім не є багатше від нашого, бо земля тут — сама піска.

Не про це я хотів казати, бо ходило мені про випилення, як поставилося населення до мене як управителя школи чужої народности. Займаючи сюди прийшов, вже знав, що „спиході русів“. Коли я погодився до обов'язку, то представили рази шкільної містечковости і начальників громади, людина досвідчена відразу поставив питання рубом і заявив, що з нагоди моєї номінації, скликав на означений день раду містечку.

На разі всі громадяни винесли велику міру аванси шкільного законодавства, обговорили ці мною всі справи, згадані з потребами школи — а по офіційній засіданні одні з членів звернули до мене з таким запитом:

„Пане управителю, ми бачимо, що ви чоловік інтелігентний, тому просимо не погіршувати, що поставимо до Вас один запит. Справа йде про наше „будуче“ — бо про виховання націоналізму і релігійне нашого потомства, яке ви берете під свій вплив. Скажіть нам, якої ви народности і релігії?“ (Дальших слів не наводжу).

Я очевидно заявив, що на ширій запит можу дати ширі відповіді. Я признав, що польську дитину повинен виховувати польський учитель, а українськ-учитель повинен працювати

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 29. ЖОВТНЯ 1930.

ЯР. МАНДЮКОВА.

4)

ЧАРИ БЛАКИТНОГО МОРЯ.

Монако. — Океанографічний музей. — Морські потвори. — Дослідники моря. — Проба води і поворот.

(Довідається.)

Мінімальна ця держала сизаюється. Зі скарби моря: не має ні дрібни уриваючої землі, тільки милосердні чужинці складають „що дасна“.

Хоч у Монако мешканці знають, його палата не творить на скелі замітної точки. Побудована у XIII столітті, кілька разів відбудована, виглядає зовсім нещодавно. Бо тих кільканадцять салюнів, прикрашених портретами Людовиків та воєників інших князів і князів можна побачити у Версая, чи Люврі на копії.

Дуже чваняться тут, що в 1767 році помер в цьому замку князь Йорку, брат англійського короля Юрія III.

Пікава є доріжка, що сходиться від палати до пристані, прикрашена старинними дикими баштами й обступаними мурами. На горі багато гармат і кулі поставлені у стійки.

У величавому саді Сен-Мартен, де пахучі олеандри ховонять у своїх тіні закохани пари, бі-

лим кольосом знімається океанографічний музей. Найцінніший у цьому акварій. Хоч який багатий і великий берлінський акварій, не робить він такого враження як цей. У Монако він повсім природний, майже у морських хвилях купається. Морська вода переливається струями просто з моря й впадає до басейнів з кількометрової висоти відскакує їм напівно.

Виглядає русалками це підморське місто, побудоване на скелі. У темній азійському сутінку, плаваючи на осклом морі, розсипає й шайони, погані рибки довгими каліями. Далеко, округом, кругом, наче міська будочка, що при кожному вітріху пускає потюгарі з хребта, лімхля, у формі янці, а писочком видивається, загостреним як меч.

Морське це теж життя. У віюми на скеліх чудні, різноманітні аномалії, аніда, коники з маленькими чорними очками, малі сімі медведки й червоні галузів коралів. Спирографка, протуля й серуля у формі квітотків, а міксикола з шокладовою головою, потала в желязній й засувається, як й-товаришки в свої маленькі ручочки, наче засуваючі олівці.

На горі є теж багато цікавих річей. Великі, леді салі, повні ліпханих морських анірок або їх кістків. Зі сталі висаються різного рода сіті. Їх ескімос на слову каяку, узброєний до докліфок. Величавих розмірів калмар, висає на шнурках, а галерії.

Є тут найбільші у світі збірки фалли й флю-

ри. Крім цього найрізноманітніше приладдя до аналізи води, проникання світла у глибину, оптичні прилади сонди, апарати до мірення температури, тиску води тощо.

Не хочеться вірити, щоби люди могли поспівати жити на докліні, де в яких глибинах вода має стільки, або стільки степенів, або є темлішою чи асіншою краски. А всеж так є, й вони підумують всімі марометри, спектрографами, щоб з'ясувати про всі тайни моря.

Щоб спробувати, чи вода в Монте-Карло інша як десь, ми купуємось біля арказового мосту поміж набережними скелами, й дивне лиро, хвиля викладає нам осліди окуляри, які колись стигнула з носа. Смішне, а правдиве!

Тепер вже зовсім спокійно дивлюся на світ, не треба прижмурювати очей, як досі, у зеленіду світлі все ваче праше.

Після купелі ще раз мусимо перейти через великі, численні тунелі й на вечір приїждимо до містця свого осідку, до Капі.

А на другий день купуємось „достанне“ в морі, й втікаємо „рапідом“ через Марсей і Ліва до Паріжа.

Скоренько, 120 км. на годину, жене поїзд, миготить море, червоні скелі, пальми й ми переїждимо в долину Рони.

Надходить ніч і все засипляє, а коли білий рапок залитав у вагонові вікна, ми доїждили з-двоєчного звірця в Паріжі.

А. Т. Е. Рига. На північній Кавказі збільшився повстанчий рух. Повстанці заволоділи містом Дербент у Дагестані, де розстріляли кількох комуністів, знищили аштаринську станцію і втілися в гори. На півнозі Кавказу оперує 6 повстанчих груп, які зарпозують в горах, нападають на радянські установи та на карні експедиції ДПУ.

Більшовики про митроп. Шептицького.

„Ізвестія“ поміщують статтю про пастирський лист, сконфіскований польською цензурою. На думку цього більшовицького офіційного органу, митроп. Шептицький хоч і старався догодити польському уряду, то не міг здержатись від негативної оцінки пацифікації. Конфіскація пастирського листа є доказом, що навіть митроп. Шептицький, який відомий як угодовиста, не вміє знайти порозуміння в Варшаві. „Ізвестія“ кінчать статтю скептичною заявою, що всі спроби залагодити польсько-український конфлікт є безнадійні.

Після катастрофи в Майбаху.

Останні відомості з Берліна говорять, що катастрофа під Майбахом є далеко гіршіша, як це було зразу подано. В копальні зазналось не 82 робітники, але 141. Досі добули тільки 6 трупів.

ОСТАННІ ВІСТІ

РЕВІЗІЯ В КОСМАЧІ.

В Космачі, коломийського повіту, перевела місцева поліція, скріплена поліцією з інших застерушків коломийського повіту, цілу низку ревізій. Між іншими переведено ревізію у готелі тамошнього кружка „Рідної Школи“ о. Угорчака Миколи та в учителів „Рідної Школи“ Лобігущого і Віндикувої. Далше переведено ревізію в чит. „Просвіти“, кооперативі „Гуцульська Спілка“, в артистів-маларів Смольського і Чорних та у селян Гриця Гаврищука, Чупірчука Кирила, Бойчука Михайла, Семана Кушнірчука, Книшука Михайла й інших. Перешукували дуже основно хати, хатню обстановку, частини убрання, картували книжки, ба навіть заглядали до пуделок від сірників, шукаючи за зброєю. Не найшли нічого.

РЕВІЗІЯ В ОЛЕСЬКУ.

Дня 23 жовтня перевела поліція 3-годинну основну ревізію в помешканні і в робітні Дмитра Стащишина, різьбяр в Олеську а також особисту ревізію у всіх працівників, шукаючи за зброєю і нелегальними письмами. Нічого нелегального не найшли. Взяли тільки маленьку фляшочку оливи і забрали Дмитра Стащишина та всіх працівників на постерунок, де після списання протоколів звільнили всіх, крім Теодора Оленчука, котрого замкнули як підозрюваного. По двох днях Оленчука випустили тимчасом на волю з тим, що має зголошуватись на поліцію.

ПРОЦЕС Б. ПОС. КВАПІНСЬКОГО.

Перед окр. карним судом у Соснівці почався 27 жовтня процес проти бунш. посла з ППС. Квапінського. Акт обвинувачення закладає Квапінському, що на вічу в Олькуші визнавав робітників до ген. страйку, а селян до походу до міст, щоби взяти силою те, що їм належить, до домашньої війни та кровавої боротьби, щоби усунути уряд і створити роб.-сел. уряд. Боросять Квапінського адвокати д-р Берензон і Рудзінський.

Вступ до салі за білетами, яких видали 80 для публіки, а крім того для представників судівництва й адвокатури. На розправі є і жінка обвинуваченого. Обвинуваченому 45 літ. За царських часів у 1907 р. був засуджений на смерть, яку замінили йому на 15 літ каторги. За польських часів відповідав уже двічі: за пресову справу та за організування страйку. Його засудили, та кару уморено на осн. амністії. Квапінський заявляє, що до вини не почуватється. Акт обвинувачення робить йому фантастичні закиди. Обв. належить до т. зв. опозиції, що має перевагу в союмі. — Прокуратор: Мала. — Обв. не міг пропонувати насилья, коли його партія Мала парт. вихід. Кілька днів після промови в Олькуші, де ухвалено заяву недовіри для уряду Світаліського, той уряд уступив. Діяльність обвинуваченого і його партії боронить правопорядку в державі, конституції. Комісар поліції ждав лише хвалі, щоби розв'язати віче, колиж рішався на це, то віче вже було й так скінчилося. Обвинувачений признає, що говорив, що колиб прийшов держ. переворот, тоді партія візав робітників до ген. страйку для оборони конституції. А приготавлявся держ. переворот, коли офіцери прийшли до союму; в уяздівським шпиталі було їх тоді багато.

Як перший свідок зізнавався комісар поліції Гайя. Він каже, що на зборах у роб. домі було біля 600 робітників. Обвинувачений говорив про госп. положення, сказав, що уряд тратив гроші, що Бельведер має 50 аут. Банк Польський 16 аут, багато грошей видають на репрезентації, відад прем. Світаліського за жордон коштував 23.000 зол., про що господарку знає Цейс. Зате в країні нужда, робітники пухнуть, а голоду. Вказівка обвинуваченого свідок не признає собі добре. Колиб собі був розв'язав

ний, то обвинувачений казав, що робітники повинні проголосити ген. страйк, а селяни мали прийти до міст. Чи обвинувачений вжив слова „революція“ свідок не пам'ятає.

Св. поліцей Пясецький каже, що обвинувачений критикував Пісудського й систему правління. Коли впад клич, що всі мусять вийти на вулицю, щоби приволити уряд до уступлення, хоч би це мало викликати дом. війну, хтось крикнув: „Хто хоче революції?“ Счинився заколот і віче розв'язано. На запит предсідника свідок каже, що обвинувачений згадував про поміч англ. і фр. робітників, при яких допоміг польські робітники мусять повалити уряд Пісудського. Обор. Берензон стверджує, що свідок брав участь у засіданнях рев. фракції, хоч був поліцаєм.

Зізнавало ще кілька свідків, які говорили подібно та нібито обвинувачений говорив, що уряд виплатив 8 міль. зол. для рев. фракцій.

Пізно ввечером почалися промови сторін. Присуд ще не запав.

ЩЕ ОДИН Б. ПОС. АРЕШТОВАНИЙ.

У Замості арештували б. посла з Визволення Костубала. Досі він був на волі за кавцією 500 зол. Костубала обвинувачений за протидержавну діяльність.

НАПАД НА Б. ПОС. СТРОНСЬКОГО.

До б. пос. Стронського (ХН) у Вільні прийшло двоє людей, один із них подав Стронському коверту. В коверті був аркуш чистого паперу. Коли Стронський спитав, що це значить, один із незнайомих ударив його п'ястком. Збіглися товариші Стронського, тоді незнакомий вдарив і ще одного з них, б. посла Комарніцького. Подію злізкувала поліція.

ВИБ. КУРЕРИ В БЕРЕСТІ.

До Берестя приїхали курери виборчих комісій. Вони привезли арештованим б. послам заяви для підпису. Після підписання заяв курери вернулися до візносних виб. комісій.

ЗАСУД Б. ПОСЛА ЗЕРБЕ.

Повітовий суд у Лодзі засудив б. соймового посла Зербе, німецького соціаліста, зате, що з віча усунув поліц. агента, на 6 місяців в'язниці. Зербе, що зголосив відклик є на волі.

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ ЗА ШПІОНАЖУ.

Дня 27 жовтня в перемиській окр. суді закінчився процес за шпідонажу. Засуджені: Білоус на 4 роки тюрми. Шур на 2 роки, Карвацький на 3 р., Двля на 5 літ. Кожуховський на 5 літ; Павлик на 4 роки. Обв. Коморовський і Капко увільнені.

АРЕШТУВАННЯ.

У Львові арештували М. Шидловського (Ходоровського 3). В. Колодніцького, столаря (Куркова 14). В. Паліцького дентиста (Ходоровського 3). Їх відставили до пол. постерунку в Підгайцях. Закидають їм приналежність до УВО.

У ЗАРУДІ (ПОВ. ТЕРНОПІЛЬ) АРЕШТУВАЛИ МІСЦ. ПАРХА О. ПЕТРА ІВАХОВА Й ВІДСТАВИЛИ ДО ТЕРНОПОЛЯ.

УНЕВАЖНЕНІ ВІБ. ЛИСТИ.

Окр. виборча комісія ч. 51 (Львів-повіт) уневажила такі листи до союму: ч. 15. Руска сел. організація, ч. 22. Союз професійно-рільний-рукодільний із центр. осідку у Лежайську; до сенату: ч. 28. листа Андр. Вільча, ч. 29. листа Фр. Гербста.

ЗНОВУ САМОГУБСТВО В ТЮРМІ.

Дня 27 жовтня повісився в тюрмі при ауд. Баторія уже другий в'язень. Йосиф Фіш. Фіш, як і попередній самовбивин Куперман з Лодзі були арештовані в зв'язку з крадіжками.

ВІДЕНЬ ПІД ВОДОЮ.

Від суботи паде у Відні дощ, якого не пам'ятають від 1885 р. Півниці залиті водою. В околицях Відня, а Альпах упав сніг, на Раксі лютувала метелиця. Телефонні між Віднем і Пасавам ушкоджені. У Стубайських Альпах заблукав невідомий літак. Це мабуть літак, що літав між Голландією й Сх. Індією.

НОВИНКИ

— ТИМ ВП. ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, які на днях одержать упімення за передплату, а не вирівняють її до кінця цього місяця, з днем 1 листопада будемо приневолені припинити висилку нашого часопису.

— Телеф. 2-11. Піскова 22 „Власна Хата“ Фотограф Лев Янушевич. 537 122-7

— В українських лікарських Товариств ауд. Гродзівських ч. 4. відбудеться в четвер 30 жовтня ц. р. в год. 7. веч. реферат Д-ра Музика про Етіологію трахоми. 794

— Конфіскація „Діла“. У чорнишньому (240) числі нашого органу підпали конфіскації всі вістки з краю в рубриці „Що діється в нашому краю“, акляючи з вістками про нові арештування, випущення на волю і т. д. Це 22-а з черги конфіскації „Діла“ в цьому році.

— Вийшли на волю. Арештований 1 жовтня ц. р. б. посол Дмитро Лазика (УСРП) вийшов

20. ц. м. з тернопільської тюрми на волю Дня 22. ц. м. звільнено з тернопільської тюрми також студ. філософ. Евгена Лопатинського з Промової. Від двох тижнів є вже на волі також проф. Іван Галушницький, арештований 20. вересня ц. р. при нагоді масових ревізій в Тернополі. — 27 жовтня вийшов на волю з лівівських „Бригідок“ після шістнадцятичного лобути гімназійний учень Володимир Романів.

— Знижкові купони до всіх трьох міських театрів можна одержати в секретаріаті театру Ріжнородностей (Рутковського 22) щодня від год. 10 до 1. впол. Дирекція звертає увагу, що ті купони є для кожного з театрів окремі та важні лише до того театру, якого назва назначена на купоні.

— Пожежа. Дня 9 жовтня ц. р. вночі повстала пожежа у господаря Степана Веретельника в Дроговеї, пов. Перемиський. В гашенні пожежі брали участь Т-ва „Сокіл“ з Тріпачів і „Сокіл“ з Гнаткович з власною сикавкою.

— VIII. річний з'їзд ЦЕСУС-а відбуватиметься у Празі в дні 29, 30, і 31 жовтня ц. р. Порядок з'їзду: 1) Відкриття з'їзду. 2) Звіт функціонерів Управи ЦЕСУС-а. 3) Звіт Ревізійної Комісії ЦЕСУС-а. 4) Зайти з міськ. 5) Дискусія над звітами. 6) Удільнення абсолютної уступаючої Управі ЦЕСУС-а. 7) Праця в комісіях. 8) Ухвалення резолюцій з'їзду. 9) Вибір нової Управи ЦЕСУС-а. 10) Закриття з'їзду. Звіт Управи ЦЕСУС-а поміщено також у „Студентській Вістнику“ чч. 8—10 (серпень-жовтень 1930).

— Ще один костел на Личакові. Минувалої неділі в салі польського „Сокола“ відбулось віче в справі будови ще одного костела на Личаковських передмістях у Львові. У вічу взяло участь і двох біскупів. Промовляв між іншими біскуп Лісовський, закликаючи присутніх збудувати ще одну твердиню польськості у Львові. Утворено комітет будови й ухвалено вибудувати при костелі інтернат для молоді. Костел стане на Горішньому Личакові і зватимьє костелом Матері Божої Остробрамської.

— Фальшиві гроші перед судом. Перед карним судом у Познані відбулась розправа проти літографа Пісцького, який фальшивав банкноти по 100 золотих і поширював їх. Розправа потвердила винув обвинуваченого і Пісцького засуджено на рік в'язниці.

— Коли директор не любить терпіння. В гімназії у Величці директор Герцог не любив терпіння Франца Газека і тероризував його як міг. Терпіння не витерпів сикатур директора і кинувся під поїзд та згинув. Директора усунули з гімназії, а гімназійна молодь влаштувала улюбленому терпіню величавий похорон.

— Реферат про переслідування релігії на Рад. Україні в Ціріху. Дня 15. ц. м. в Ціріху в Швайцарії відбувся відчит протестантського пастора Шварца, який шойно приїхав з Києва, про переслідування релігії на Радянській Україні. Референт змалював жахливі умови, в яких опинилась релігія в СРСР взагалі і підкреслив, що українську автокефальну церкву переслідують більшовики особливо жорстоко. (Еклезія).

— Велика повінь в Мексику. Американська преса подає, що деякі околиці Мексики навістила страшна повінь. В однім лиш місті Аямо втопилось 100 осіб.

— Катастрофа автомобіля. На лінії Рига-Ревель автомобіль вїхав на поспішний поїзд, причому 5 осіб було смертельно ранених. Власник автомобіля, поранений в катастрофі, так розсердився на шофера, що стріляв до нього з револьвера і вбив на місці.

— Жінка Бернарда Шова. Про великого англійського письменника Б. Шова пише преса аж надто часто, але про його дружину майже не згадував ніхто. Навіть в Англії не все прихильники творчості Б. Шова знали досі, чи він жонатий, чи ні. Все це через те, що жінка Б. Шова так скромна і тиха людина, що майже поза свій дім не виходить і навіть деякі сусіди не бачили її ніколи. Вона всіми силами борониться проти цього, щоби про неї писали газети і сама просить Б. Шова, щоби він нічого про неї не говорив цікавим журналістам. Та всеж перед журналістом не втерпівся і надав англійська преса помістила деякі подробиці з життя жінки найбільшого сучасного драматурга Англії. Бернард Шов, ще як студент захоплювався грудами лікувався у Швайцарії. Там полюбив скромну і тиху сестру-жалібницю санаторії й оженився з нею. Його ім'я було тоді нікому не відоме, бо свій перший твір, який прославив його ім'я, віншов піз року по шлюбі. Мало котрий письменник був такий щасливий в подружжі, як Б. Шов. Його жінка дуже інтелігентна, й освічена, вона говорить трьома мовами, перекладає французькі твори, а сам Б. Шов говорить тільки по англійськи. Тому, як Б. Шов відвідує німець чи француз, то його жінка мусять бути для нього товмачем. Все, що Б. Шов напише в день, ввечером читає своїй дружині і вона є для нього першим читачем і критиком. Великий письменник дуже багато завдячує тій скромній і тихій жінці, тим більше, що він сам у прак-

Після Діло", Діло